

STORTINGET

Innst. 429 S

(2024–2025)

Innstilling til Stortinget
fra transport- og kommunikasjonskomiteen

Dokument 8:219 S (2024–2025)

Innstilling fra transport- og kommunikasjonskomiteen om Representantforslag frå stortingsrepresentantane Sigbjørn Gjelsvik, Else Marie Rødby, Sandra Borch, Trine Fagervik, Åslaug Sem-Jacobsen, Kathrine Kleveland og Kjerstin Wøyen Funderud om ansvar for statlig bygde bruer

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringa sørge for ein praksis der staten fortsatt skal ha vedlikeholdsansvar for bruer som staten har bygd, sjølv om det er kommunale vegar eller fylkesvegar på kvar side av brua.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslaget.

Komiteens behandling

Samferdselsminister Jon-Ivar Nygård har uttalt seg om forslaget i brev av 8. mai 2025. Brevet følger som vedlegg til denne innstillingen. Det ble åpnet for skriftlige innspill. De mottatte innspillene er sammen med sakens dokumenter tilgjengeliggjort på sakens side på stortinget.no.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Jone Blikra, Tom Einar Karlsen og Marte Mjøs Persen, fra Høyre, Liv Kari Eskeland, Kristin Ørmen Johnsen og Erlend Larsen, fra Senterpartiet, Nancy P. Anti, lederen Sigbjørn Gjelsvik og Geir Inge Lien, fra Fremskrittspartiet, Morten Stordalen og Frank Edvard Sve, fra Sosialistisk Venstreparti, Mona Fagerås, og fra Venstre, André N. Skjelstad, viser til Representantforslag 219 S (2024–2025) fra stortingsrepresentantene Sigbjørn Gjelsvik, Else Marie Rødby, Sandra Borch, Trine Fagervik, Åslaug Sem-Jacobsen, Kathrine Kleveland og Kjerstin Wøyen Funderud om ansvar for statlig bygde bruer.

Komiteen merker seg at intensjonen med forslaget er å sikre at staten skal ha vedlikeholdsansvar for bruer som er statlig finansiert og bygd, selv om det i dag er fylkesveier eller kommunale veier på hver side. Forslagsstillerne viser til at mange av disse bruene er relativt enkle konstruksjoner, men at kostnadene ved vedlikehold kan være store.

Komiteen viser til statsrådets vurdering i brev av 6. mai 2025, der det fremheves at gjeldende veglov har en klar oppgavefordeling som innebærer at kommuner og fylkeskommuner selv er ansvarlige for drift og vedlikehold av eget veinett, inkludert bruer. Statsråden peker på at forslaget bryter med dette prinsippet, og at det ikke er i tråd med gjeldende veglov. Statsråden opplyser at Statens vegvesen og fylkeskommunene i enkelte tilfeller dekker kommunenes utgifter til vedlikehold av bruer som krysser riksvei, for å ivareta sikkerhet og

fremkommelighet, og at denne praksisen vil videreføres midlertidig i 2025.

Komiteen merker seg også at statsråden i sin vurdering understreker at brua som vises til i representantforslaget, Brum bru i Råde kommune, er en veibru på kommunal vei som krysser jernbanen, og ikke en jernbanebru.

Komiteen merker seg at det har kommet to skriftlige høringsinnspill i saken.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Sosialistisk Venstreparti og Venstre merker seg at det har vært ulik praksis når det gjelder ansvar og kostnadsfordeling for vedlikehold av kommunale- og fylkeskommunale bruer bygd av staten i forbindelse med blant annet riksvei- og jernbaneprosjekt. Disse medlemmer oppfatter at staten i forslag til ny forskrift som har vært på høring, ønsker å få på plass klarere retningslinjer for hvem som har ansvar for disse bruene. Det innbefatter hvem som skal bære kostnaden for vedlikehold, men også hvem som har ansvar dersom ikke vedlikehold blir utført på en tilfredsstillende måte og forårsaker ødeleggelse for tredjepart. Disse medlemmer har forståelse for ønsket om at staten skal ta ansvar for disse bruene. Det har likevel, til tross for ulik praksis, vært en forutsetning at bruer som er knyttet til fylkesvei, overføres som et fylkeskommunalt ansvar, og bruer knyttet til kommunal vei overføres til kommunen. Skal ansvarsforholdet endres, bør en først få oversikt over grensesnitt, kostnader og øvrige ressurser.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en sak som belyser konsekvensen av å overføre vedlikeholdsansvaret for statlig bygde bruer tilbake til Statens vegvesen. Kostnader, grensesnitt, praktiskhåndtering samt oversikt over antall broer må fremkomme. Stortinget må få oversendt saken i god tid før en eventuell forskrift foreligger.»

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Fremskrittspartiet viser til det betydelige vedlikeholdsetterslepet som gjelder store deler av det norske veisystemet. Disse medlemmer mener at staten må ta et større ansvar for vedlikeholdssituasjonen på det norske veinettet slik at forfallet kan stoppe og det blir mulig å redusere det store vedlikeholdsetterslepet, i særlig grad på fylkesveinettet.

Disse medlemmer viser til at staten helt siden 1800-tallet og til i dag har bygd bruer over veier og jernbaner som staten har ansvar for. Selv om mange av bruene er enkle konstruksjoner, er det også eksempler på at kommunale veier går over statlig infrastruktur der vedlikeholdet etter hvert kan bli svært dyrt. Disse medlemmer viser til at det flere steder nå er uenighet om

hvem som har det økonomiske ansvaret for dette vedlikeholdet, og at for flere kommuner vil disse kostnadene være så store at de er vanskelige å bære i en ellers trang kommuneøkonomi.

Disse medlemmer viser til at tidligere praksis har vært at staten har stått for vedlikeholdet av en rekke slike bruer, men at Samferdselsdepartementet nå mener at dette er feil praksis, og at det fremover vil være kommunene sitt ansvar å gjøre vedlikeholdet. Disse medlemmer er kjent med lovverket som statsråden viser til i sitt svarbrev, men mener man må følge tidligere praksis der staten står ansvarlig for vedlikeholdet, slik at kommuner og fylkeskommuner ikke blir påført store ekstrakostnader og ansvar.

Disse medlemmer merker seg at regjeringen i Kommuneproposisjonen 2026 (Prop. 142 S (2024–2025)) skriver det følgende:

«Samferdselsdepartementet har bedt Statens vegvesen utarbeide forslag til forskrift som regulerer det nærmere ansvarsforholdet for overgangsbruer på det offentlige veinettet. I tillegg har departementet bedt Statens vegvesen vurdere om forskriften også bør regulere teknisk godkjenning av planer for bygging og utbedring av overgangsbruer over offentlig vei, inspeksjon og innsyn i dokumentasjon vei samt pålegg om gjennomføring av tiltak på overgangsbruer over offentlig vei når dette er nødvendig av hensyn til sikkerhet og framkommelighet på underliggende vei.»

Videre skriver regjeringen dette:

«Departementet vil vurdere særskilt om forslaget til forskrift fører til at kommunal og fylkeskommunal sektor skal kompenseres økonomisk som følge av forskriftsendringer.»

Disse medlemmer mener dette arbeidet ikke bør lede til at kommunene og fylkeskommunene blir pålagt flere oppgaver, men at ansvaret plasseres hos staten som rette instans.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringa sørge for ein praksis der staten fortsatt skal ha vedlikeholdsansvar for bruer som staten har bygd, sjølv om det er kommunale vegar eller fylkesvegar på kvar side av brua.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til det høye antallet bruer på vegnettet som er 50 år eller eldre. Disse medlemmer mener det er nødvendig å oppgradere kapasiteten og bæreevnen for mange av disse bruene gjennom et eget fylkeskommunalt bruprogram. Disse medlemmer mener at et slikt bruprogram kan bidra til avklaring om finansieringsløsninger, standardisering, økt trafikksikkerhet og reduserte kostnader.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet støtter forslagsstillernes intensjon om at staten fortsatt bør ha vedlikeholdsansvaret for bruer staten selv har bygget. Disse medlemmer vil i denne sammenheng vise til Fremskrittspartiets forslag Dokument 8:98 S (2024–2025), jf. Innst. 270 S (2024–2025), om et program for vedlikehold og utbedringer av fylkesvei.

Forslag fra mindretall

Forslag fra Høyre, Sosialistisk Venstreparti og Venstre:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en sak som belyser konsekvensen av å overføre vedlikeholdsansvaret for statlig bygde bruer tilbake til Statens vegvesen. Kostnader, grensesnitt, praktisk håndtering samt oversikt over antall broer må fremkomme. Stortinget må få oversendt saken i god tid før en eventuell forskrift foreligger.

Forslag fra Senterpartiet og Fremskrittspartiet:

Forslag 2

Stortinget ber regjeringa sørge for ein praksis der staten fortsatt skal ha vedlikeholdsansvar for bruer som staten har bygd, sjølv om det er kommunale vegar eller fylkesvegar på kvar side av brua.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene i komiteen fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti og Venstre.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og råar Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 8:219 S (2024–2025) – Representantforslag frå stortingsrepresentantane Sigbjørn Gjelsvik, Else Marie Rødby, Sandra Borch, Trine Fagervik, Åslaug Sem-Jakobsen, Kathrine Kleveland og Kjerstin Wøyen Funderud om ansvar for statlig bygde bruer – vedtas ikke.

Oslo, i transport- og kommunikasjonskomiteen, den 27. mai 2025

Sigbjørn Gjelsvik

leder

André N. Skjelstad

ordfører

DET KONGELIGE
SAMFERDSELSDEPARTEMENT

Statsråden

Stortingets transport- og kommunikasjonskomité
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
25/2686-

Dato
8. mai 2025

Svar på dokument 8:219 S (2024-2025) om ansvar for statlig bygde bruer

Eg viser til brev av 23. april 2025 med representantforslag dokument 8:219 S (2024-2025) om ansvar for statlig bygde bruer fra Sigbjørn Gjelsvik, Else Marie Rødby, Sandra Borch, Trine Fagervik, Åslaug Sem Jacobsen, Kathrine Kleveland og Kjerstin Wøyen Funderud. Representantene fremmer følgjande forslag:

«Stortinget ber regjeringa sørge for ein praksis der staten fortsatt skal ha vedlikeholdsansvar for bruer som staten har bygd, sjølv om det er kommunale vegar eller fylkesvegar på kvar side av brua.»

I grunngjevinga skriv representantane at Statens vegvesen og Bane NOR med forløparane sine har finansiert og bygd mange bruer som går over veg som staten har ansvar for. Det same kan seiast om bruer som kryssar over fylkesveg. Representantane viser til at mange av konstruksjonane er enkle bruer, men at vedlikehald kan kosta store beløp over tid.

Vidare skriv representantane at mange kommunar manglar kompetanse til å halda ei jernbanebru ved like.

Representantane viser til Burum bru i Råde kommune. Dette er ei vegbru på kommunal veg som kryssar jernbanen, ikkje ei jernbanebru.

Veglova § 9 tredje ledd seier: Vegstyremakt for kommunale vegar er kommunen. Vidare følgjer det av veglova § 20 at staten ber utgiftene til planlegging, bygging, utbetring, vedlikehald og drift av riksvegar, her òg utgiftene til eigedomsinngrep. Eit statleg utbyggingsselskap for veg ber desse utgiftene for riksvegar som selskapet har ansvaret for. Fylkeskommunen ber desse utgiftene

for fylkesvegar og kommunen for kommunale vegar.

Vidare blir det slått fast i veglova § 1 andre ledd attil veg blir òg rekna opplagsplass, parkeringsplass, haldeplass, bru, ferjekai eller anna kai som står i beinveges samband med veg eller gate.

Det er i veglova gitt ei klar oppgåvefordeling mellom dei ulike vegstyresmaktene som inneber at både kommunar og fylkeskommunar må finansiere drift og vedlikehald av sine egne vegnett inkludert bruer. Fylkesveg inngår i kostnadsnøkkelen for rammetilskotet til fylkeskommunane.

Det som er fastset i veglova § 9 første ledd er ikkje til hinder for at vegstyremaktene i særlege høve blir samde om ei nærare fastset fordeling når det gjeldet utgifter til planlegging, bygging og utbetring av veg, og det har over tid blitt etablert ulik praksis rundt om i landet. Grunnlag for likare praksis er omhandla i høyringa av forslag til revidert bruforskrift og ny vegklasseforskrift. Denne er avslutta og Samferdselsdepartementet har ikkje mottatt SVV sin samanfatning av høyringsinnspela. Eg vil derfor ikkje forskotere departementet si vurdering av forslaget etter høyringa.

Representantane skriv at mange kommunar manglar kompetanse til å kunna halda ei bru ved like (eller jernbanebru slik det er skrive). Dette er kompetanse alle kommunar som eig bruer over veg, bane, vatn eller terreng må ha eller kjøpe. Det er bruer over vatn eller terreng i mange kommunar i dag (som ikkje kryssar veg eller bane), og kommunane har eit ansvar for desse bruene. I tillegg til drift og vedlikehald kjem det eit ansvar for å fastsetja bruksklasse (tillaten trafikklast) på desse bruene. Dette er data som kommunane pliktar å senda til Statens vegvesen som fastset veglister for desse vegane.

I forslaget frå representantane skriv dei: Stortinget ber regjeringa sørgja for ein praksis der bruer som staten har bygd skal staten framleis ha vedlikehaldsansvar for, sjølv om det er kommunal- eller fylkesvegar på kvar side av brua.

Som beskrive over er dette ikkje i tråd med gjeldande veglov. På den andre sida har Staten allereie gitt føringar om å vareta tryggleiken for kommunale bruer fram til ny forskrift er vedteke. I proposisjon til Stortinget for budsjettåret 2025 (Prop. 1 S) står det:

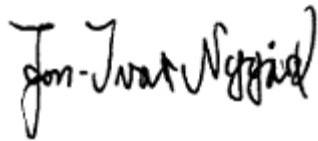
Statens vegvesen og fylkeskommunene har i flere tilfeller dekt kommunenes utgifter til vedlikehold av kommunale over- og underganger som krysser riks- og fylkesvei. Det legges opp til at Statens vegvesen skal videreføre denne praksisen i 2025 for over- og underganger som krysser riksvei, så langt det er nødvendig for å ivareta sikkerhet og fremkommelighet på riksveien.

For bruer på fylkesveg er denne problemstillinga mindre relevant. Etter det

Statens vegvesen kjenner til, tek alle fylkeskommunane vare på sitt ansvar for bruer på fylkesveg som kryssar riksveg eller kommunal veg i samsvar med gjeldande veglov. Dette inkluderer inspeksjon, drift, vedlikehald og utskifting av gamle bruer ved behov.

Det følger av oppgåvefordelinga mellom forvaltningsnivå at både kommunar og fylkeskommunar må finansiere drift og vedlikehald av sine egne vegnett inkludert bruer. Forslaget som er fremma vil bryte med dette prinsippet og eg tilrår derfor at det ikkje vert vedteke.

Med hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Jon-Ivar Nygård". The script is cursive and somewhat stylized, with the first name "Jon" and last name "Nygård" being clearly distinguishable.

Jon-Ivar Nygård

